

den eller vise, at det ikke er rigtigt, hvis han finder det nødvendigt. Som jeg allerede har nævnt, falder Sammenligningen med Hensyn til Pengebilligheden ikke ud til Svensernes Fordel. Naturligvis har det i de senere Aar forbedret sig en Del, man har begyndt at konvertere de meget høje Laan, dels til $4\frac{1}{2}$ Procent og dels til 4 Procent, men Stillingen i Sverige er dog den, at man under alt dette har naaet til at faae en Gjæld af cirka 25 Millioner Kroner ved den saakaldte Kapitalrabat, som de nuværende Debitorer maa afdrage paa. Naar den høitærede Finansminister vil gjøre det til, at det ikke var blevet til noget videre med Omkostningerne, at Omkostningerne ere saa ubetydelige, saa er det, som man tager det; det kommer an paa, om man holder sig netop strengt til Administrationsomkostningerne eller tillige tager andre Omkostninger med, som Laantagerne maa udrede. Seg skal i saa Henseende gjøre opmærksom paa, at til Amortisering af Kapitalrabatten maa de i Sverige udrede 628,791 Kroner aarlig, i Provision 75,000 og i Forvaltningsomkostninger 58,000, det er i Alt en Sum, der naaer op mod de 800,000 Kroner. Derfor er det ogsaa saaledes, at de svenske Debitorer nu for Tiden maa udrede i Rente og Afdrag 6 Procent, og efter hvad jeg har hørt, saa betragte de svenske Landmænd ikke disse Laan som nogen saa særdeles stor Lykke og Velsignelse. Naar derfor det ærede Medlem her bagved (Bluhme) mente, at Kreditforeningerne have handlet saa urigtig i deres første Begyndelse, hvorefter der senere, da "de Samvirkende" var kommet til at tage sig af dem, var kommet en hel Guldbalder, eller det i alt Fald var gaaet bedre, saa vil jeg ikke bestride dette Sidste, men naar han mener, at det har været saa daarligt før, saa skulde han dog anstille en Sammenligning mellem den svenske almindelige Bank og vore Kreditforeninger; han vil da komme til en noget anden Dom end den, han har udtalt, han vil se, at Tilstandene der ingenlunde ere saa gunstige. Naar den høitærede Minister vilde bygge paa, at den svenske Bank nu er i Stand til at udstede Obligationer til $3\frac{1}{2}$ Procent og have en Kurs omkring 96, og raft væl deraf sluttede, at han vilde være i Stand til at gjøre det Samme, saa forekommer det mig dog, at denne Slutning er noget for raft, thi man maa huske paa, at den svenske Bank har arbejdet i 25 Aar i Tidsfald med det ene Laan efter det andet, har viist sig solid og sikker, og har arbejdet paa Verdensmarkedet i det Hele, medens der her er Tale om en Bank, der nu dukker op,

og ikke saaledes har indarbejdet sig; deri ligger en stor Forskjel. Vi skulle altsaa bryde det System, vi hidtil have fulgt, og pludselig indføre noget Nyt, idet vi mene, at det skulde stabe bedre Kurser; jeg tillader mig at mene, at dette er en for raft Paastand af den høitærede Minister, for hvilken han blev Bevistet skyldig. Det undrer mig just ikke saa meget, at Ministeren ikke har henvendt sin Opmærksomhed paa Norge. Det forekommer mig, at den ærede Minister affeiede det temmelig hurtigt med Norge, han sagde, at Banken der kun havde udlånt 70 Millioner, hvorefter den svenske var kommen til 300, men han kunde have tilføjet, at der ogsaa er Forskjel paa Norge og Sverige baade i Størrelse og Subhaggerantal — for Resten er det 80 og ikke 70 Millioner, Banken har udlånt. Den norske Bank er saaledes indrettet, at den har en Grundfond af 10 Millioner Kroner, og ikke maa udlåne mere end det otte-dobbelte Beløb af Grundfonden, den er altsaa meget sikkert funderet. Efter alt, hvad der foreligger, tror jeg, at man har havt fuldt saa gode Pengevilkår i Norge som i Sverige, men jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, da det jo ikke er over det norske System, at Ministeren har bygget sin Bank. Den norske Bank bestyres jo forøvrigt saaledes, at Stortinget vælger to og Kongen en af Direktørerne, hvad der jo her vilde svare til, at Folkethinget valgte to og Ministeriet en. Jeg tror ikke, at man i dette Thing vilde have saa grumme meget imod at gaa ind paa dette System, men jeg forstaaer særdeles godt, at Ministeren ikke har sunderlig Tidus til det, han har jo en helt anden Opfattelse af Selvstyreprincipet i det Hele. — Jeg tror dermed saa nogenlunde at have godtgjort, hvad jeg vilde, i hvert Fald bør det være Finansministerens Sag nu at paavise os, at Svenskerne paa Grund af den almindelige Bank have været bedre stillede end Interessenterne i vore Kreditforeninger. Kan han bevise det med klare Tal, saa kunne vi raadslaa, om vi skulle gaa over til en saadan Bank, bryde med det nuværende System, faae en Centralisation og lægge hele Magten i Ministeriets Haand. Selv om der nu var Fordel derved, vilde jeg nu meget betænke mig paa at gjøre det, jeg har ikke saa overvættets Tillid til Ministeriet, som den ærede sidste Taler, og jeg vilde næppe have den Tillid til noget som helst Ministerium, at jeg i den Grad vilde give mig Centralisationen i Vold. Det er imidlertid ikke derpaa, at det norske og svenske System er bygget, de have en ganske anden Forstand paa Selvstyre end den, vi her ere forenede med. Det forekommer mig altsaa, at